

DETALJPLAN FÖR

GIBRALTARVALLEN

INOM STADSDELEN JOHANNEBERG OCH KROKSLÄTT I GÖTEBORG/
DIARIENR. 13/0469.

KVALITETSPROGRAM

Göteborgs Stad
Stadsbyggnadskontoret

Medverkande:

Hilda Hallén, stadsbyggnadskontoret
Sophia Älfvåg, stadsbyggnadskontoret
Henrik Andersson, fastighetskontoret
Markus Jansson, trafikkontoret
Johan Rehngren, park- och naturförvaltningen
Malin Michaelsson, SDF Centrum

Akademiska Hus genom Hans Hofflander och Jan Henningsson
Chalmersfastigheter genom Åsa Östlund och Anna Eckerstig
Chalmers Studentbostäder genom Joakim Wallin
Liljewall arkitekter genom Leif Blomkvist - samordnare av planprocessen
för Akademiska Hus, Chalmersfastigheter och Chalmersbostäder samt
Fredrik Löfvenberg
White arkitekter genom Gunnar Stomrud, Louise Didriksson och Nazdar
Ghalali

Kvalitetsprogrammets baseras på följande arbeten och undersökningar: Kulturmiljö och stadsbild, Göteborgs stadsmuseum; Social och rumslig analys av Gibraltarvallen, White; principer/ disposition/ organisering, löpande arbete stadsbyggnadskontoret; undersökning av de offentliga rummen, White; Förstudie Gibraltarvallen, Akademiska Hus; studier av Liljewall arkitekter

INNEHÅLL

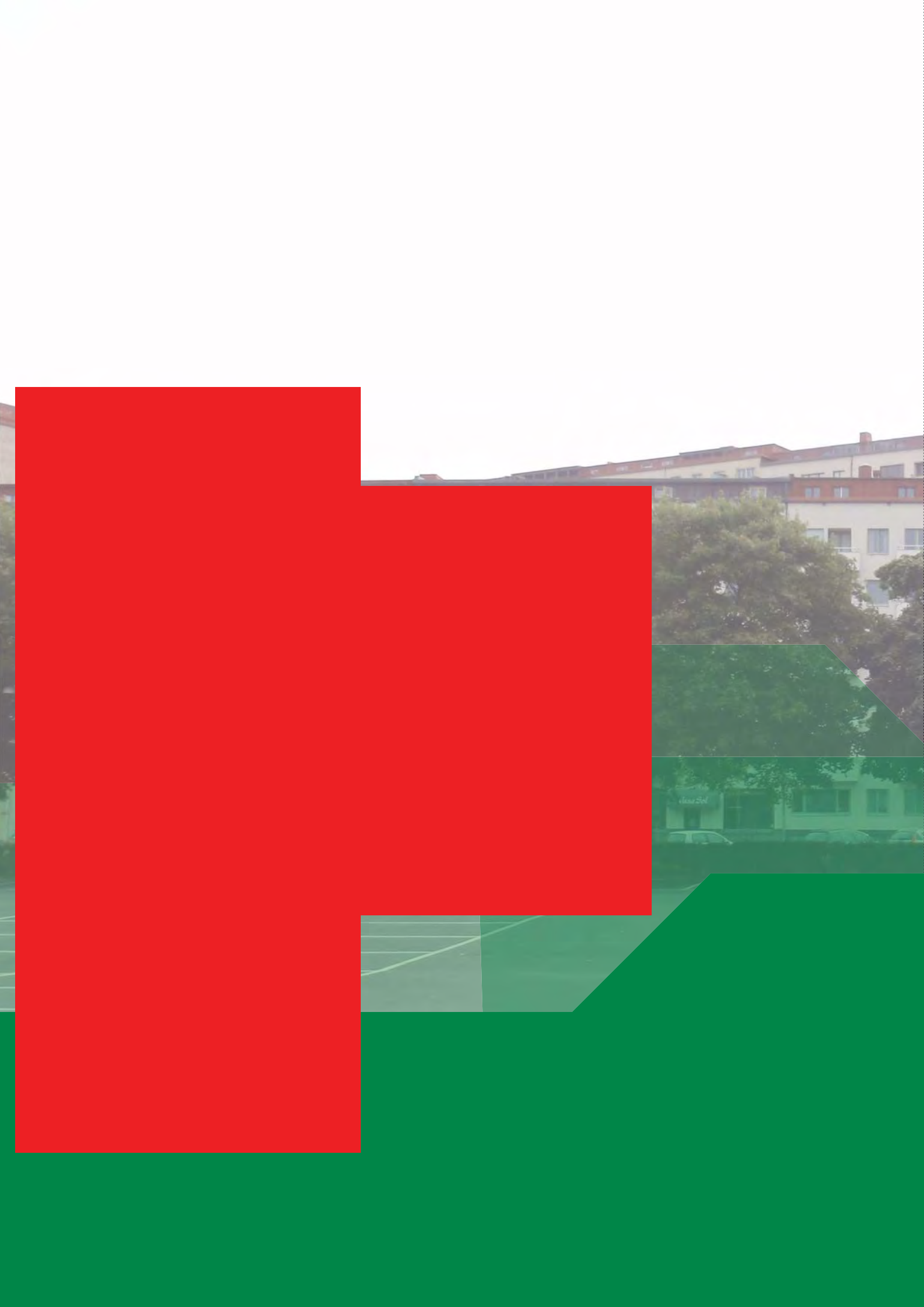
INTRO

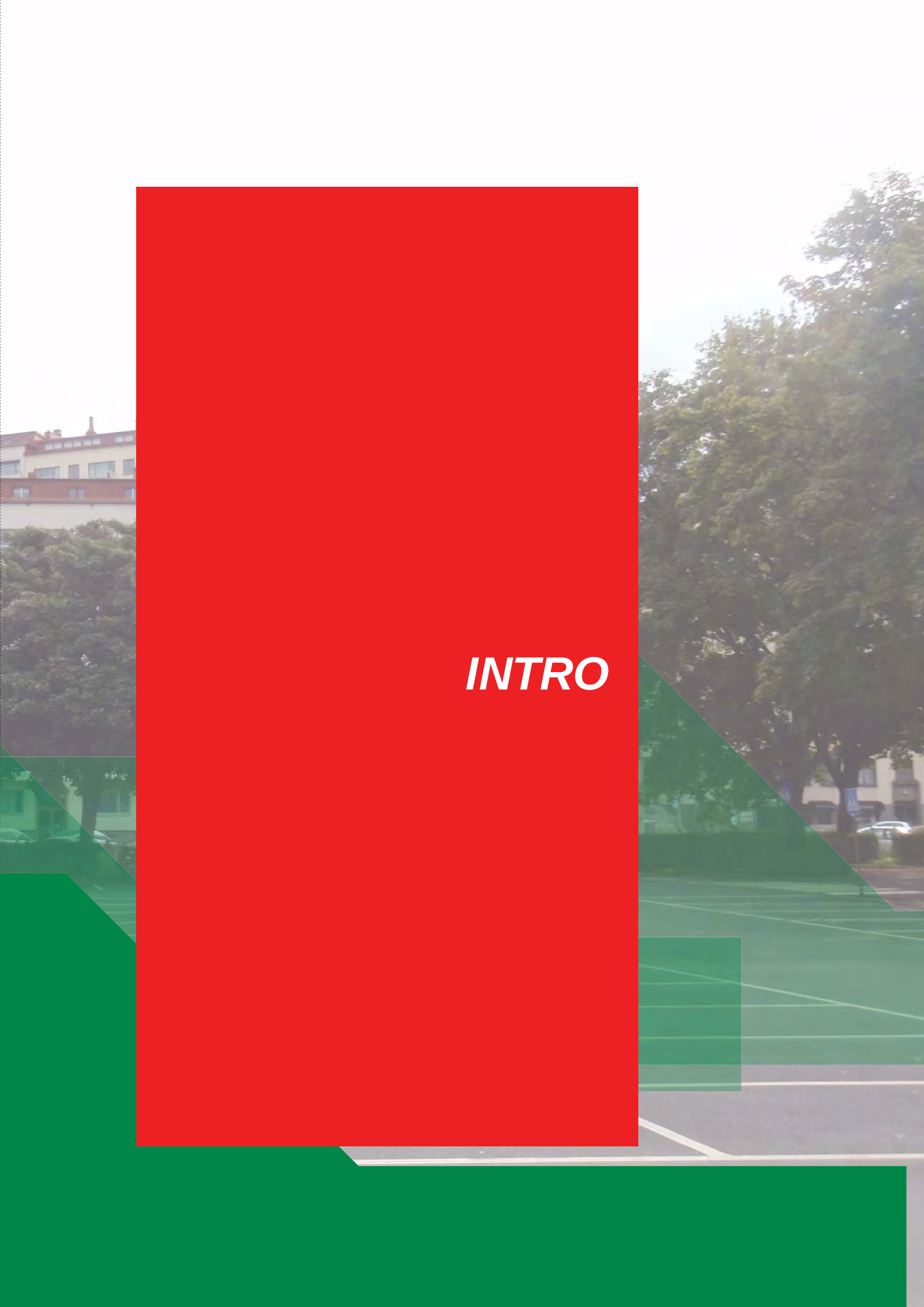
Syfte	7
Process	9

PLATSENS POTENTIAL	13
---------------------------	-----------

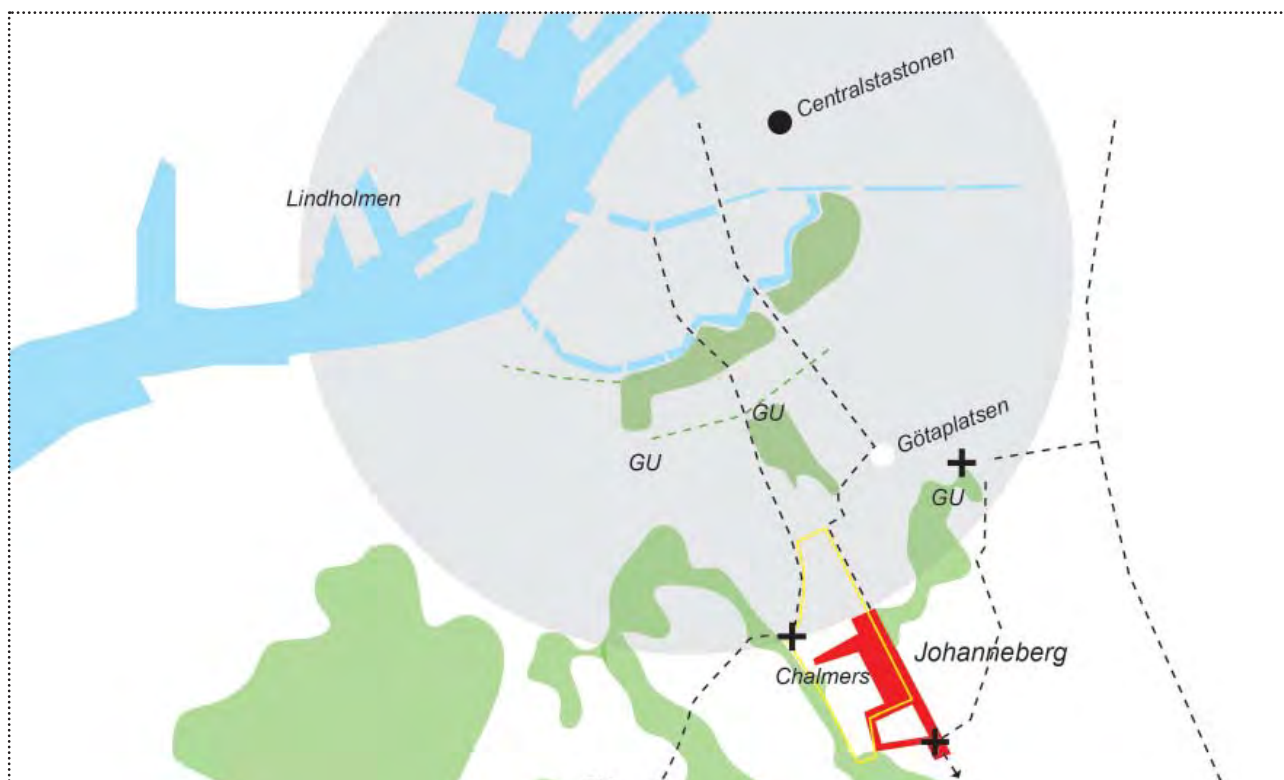
PLANSTRUKTUR

Övergripande planidé	17
Arkitektonisk gestaltning	23
Offentliga rum	25
Förändring över tid	38

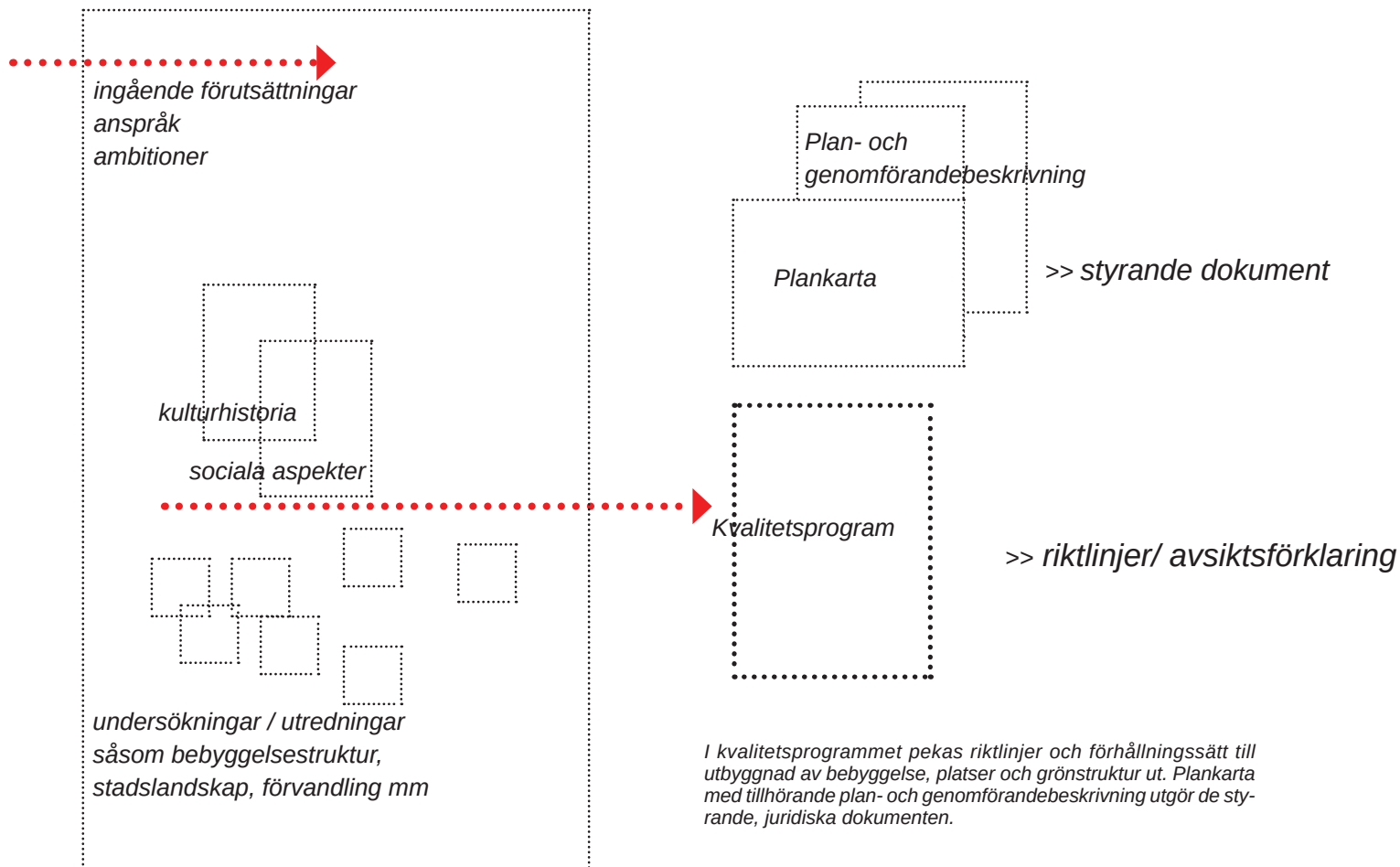

The background of the page is a photograph of an outdoor tennis court. A large, solid red rectangle is positioned on the left side, partially obscuring the court. Several green geometric shapes, including triangles and a rectangle, are layered over the bottom and right portions of the image. The word "INTRO" is written in white, italicized, sans-serif capital letters, centered within the red rectangle.

INTRO

Planområdet i staden. Potential finns att utveckla området till en tät, grön del av staden genom en utvidgning av innerstaden och sammankoppling av viktiga centrala grönområden. Kvalitetsprogrammet visar på möjligheter för detta. Planområdet markerat rött, Chalmers markerat med gul linje.

SYFTE OCH STATUS

Kvalitetsprogrammet tas fram inom ramen för detaljplanearbetet för Gibraltarvallen, i syfte att beskriva vilka kvaliteter och värden som ska vara vägledande vid utvecklingen av området. Vidare beskrivs riktlinjer och föreslagna tolkning av detaljplanebestämmelser och genomförande.

Kvalitetsprogrammet vänder sig till tjänstemän, fastighetsägare och fastighetsutvecklare samt övriga intresserade. Alla som är inblandade i utvecklingen av områdena inom detaljplan för Gibraltarvallen har ett ansvar att se till att kvalitetsprogrammets intentioner efterlevs. Kvalitetsprogrammet ska ses som en överenskommelse mellan de medverkande parterna; Chalmers fastigheter, Akademiska hus, Chalmers studentbostäder och Göteborgs stad.

Fokus för kvalitetsprogrammet är Chalmers möte med staden och hur bebyggelse och offentliga rum kan utformas i detta möte.

BAKGRUND

Chalmers önskar att expandera inom sitt område och öka samverkan mellan akademi, näringsliv och övriga staden. I planarbetet studeras möjligheterna för ny bebyggelse vid Gibraltarvallen samt utveckling av omkringliggande stråk och platser. Markägare är huvudsakligen Akademiska Hus samt till viss del Göteborg stad. Göteborgs stad och de medverkande parterna utvecklar planen oavhängigt av fastighetsgränser. Markanvisning av stadens mark sker i slutskedet av planarbetet.

Planarbetet har föregåtts av ett övergripande program för hela Chalmers område, Mossen och Landala, godkänt av BN 130620. Se vidare under process.

INRIKTNING FÖR KVALITETSPROGRAMMET

Kvalitetsprogrammet ska fånga upp värden samt visa en möjlig struktur för offentliga rum som kan växa fram under tid.

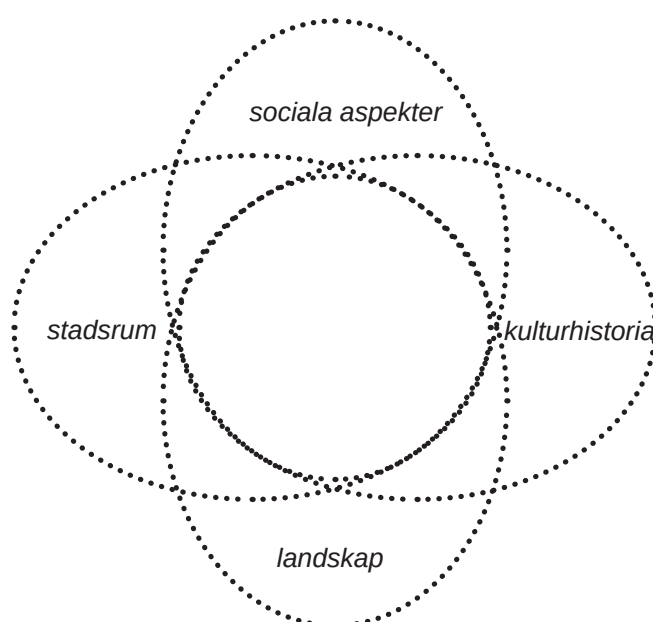
Kvalitetsprogrammet formulerar en gemensam berättelse där hållbarhetens dimensioner (sociala, ekonomiska och ekologiska) är grundläggande/ närvarande.

Kvalitetsprogrammet baseras på tre delar:

- o Sociala aspekter
- o Kulturhistoria
- o Stadsrum:
undersökningar i arkitektur/ landskap/ etapper.

Dessa tre delar hänger ihop och hakar i varandra. Förutsättningarna för socialt liv och förhållandet till kulturmiljö skapar ramar för framtida bebyggelse och stadsrum.

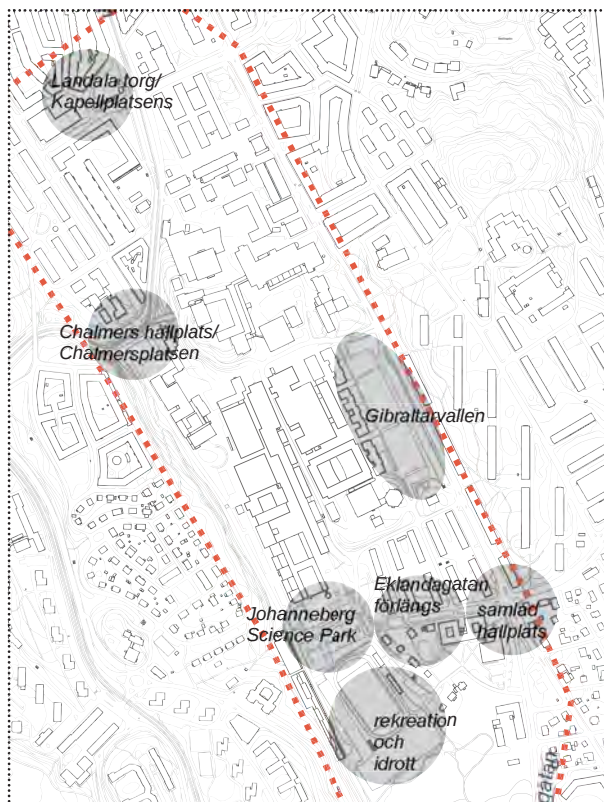
Kulturhistorian och användningen av staden i form av platsens kulturvärde är tongivande för utvecklingen av området utifrån de anspråk/ behov som vi ser för Chalmers samt för staden som helhet.

PROGRAMOMRÅDE

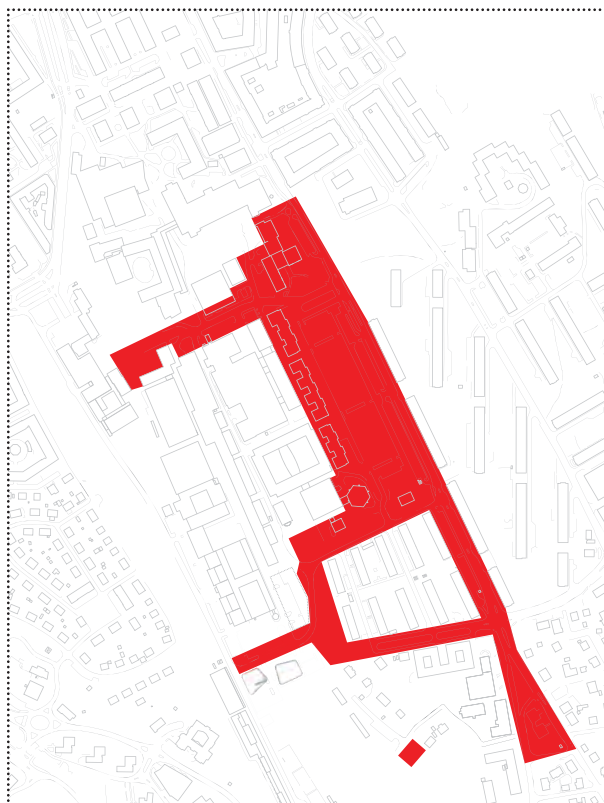
STRATEGISKA PROJEKT

Förhållande mellan program och detaljplan:

Planområdets avgränsning tar utgångspunkt i ett antal strategiska projekt, utpekade i Program för Chalmers Johanneberg, Mossen och Landala. I planarbetet utreds möjligheterna för utveckling av de östra delarna av Chalmers och hur flera funktioner kan integreras i Chalmers möte med staden.

PLANOMRÅDE

UTGÅNGSPUNKTER

Planeringen av området skall ske med utgångspunkt ur de förutsättningar och strategier som beskrivs i det övergripande programmet för Chalmers Johanneberg, Mossen och Landala.

Det övergripande programmet är utvecklat enligt en värdebaserad stadsutvecklingsmodell. Denna form av planering handlar om att utveckla en långsiktig värdestruktur snarare än en fysisk struktur. En värdeplan anger en generell struktur för befintliga samt tillkommande stråk, platser och bebyggelse. Värdeplanen möjliggör ett flexibelt innehåll som kan variera över tid efter hand som behov och förutsättningar förändras.

I kvalitetsprogrammet görs en fördjupning i planområdets värden med fokus på mötet mellan staden och akademien. Undersökningar och utredningar framtagna under föregående programfas ses även som viktigt underlag.

Förstudie Akademiska Hus

Akademiska hus har tagit fram en förstudie daterad februari 2013, vilken ses som en program- och volymstudie för Gibraltarvallen. Förstudiens antagande är att 75000 m2 verksamheter, 150 bostäder samt ca 200 student/forskarbostäder skulle kunna byggas inom planområdet. Denna studie har varit en utgångspunkt i planarbetet. Denna utredning har senare kompletterats med alternativa studier kring bebyggelseomfattning, struktur och omfattning av ytor och antal bostäder. Detta underlag ligger till grund för planarbetet.

PLANENS AVGRÄNSNING

Planen är avgränsad för att kunna utveckla ett antal strategiska projekt i programfasen:

Gibraltarvallen och Giblaltargatan. För att aktivera de östra delarna av Chalmers och möjliggöra framtida utvecklingsmöjligheter, utnyttja mötet mellan stad och akademi, funktionsblandning samt möjliggöra en stor kontaktyta mot övriga staden.

Chalmers tvärgata. För att utveckla potentialen i Chalmers tvärgata från halvoffentligt till offentligt, bjuda in omkringliggande stad, stärka gröna kopplingar samt koppla samman och utveckla Chalmers entrépunkter.

Chalmers södra entré. För att samla stombussshållplatser, förlänga och binda ihop Eklandagatan med Sven Hultins gata och för att stärka de södra delarna av Chalmers och öka tillgängligheten till Mossen.

AMBITIONER FÖR PLANARBETET

Ambitionen med planarbetet har formulerats utifrån tidigare framtaget material och diskussioner i planens planeringsfas. Ambitionen är att:

- >Lyfta fram och utveckla befintliga värden för att skapa en självklarhet i den tillkommande bebyggelsen och de publika rummen
- >Nyttja kraften i mötet mellan akademi och övriga staden
- >Etablera en stark, sammanhängande stadsstruktur, vilken kopplar ihop olika delar av staden
- >Hitta en struktur som är generell för bostäder, verksamheter och akademi, i en plan som tål att utvecklas över tid.

Akademiska Hus målsättning är att skapa attraktiva miljöer som stärker lärosätenas identitet och ger utrymme för kreativitet, kunskapsutveckling och möten. God arkitektur skapas i en professionell gestaltningsprocess, där estetiska, tekniska, funktionella och upplevelsemässiga egenskaper vägs samman. Akademiska Hus ambition är att bidra till nya, väl gestaltade byggnader och stadsrum samt att förvalta de kvaliteter som redan finns i området. Akademiska Hus verkar för att skapa byggnader och stadsrum som utgår från en långsiktigt hållbar värdegrund - miljömässigt, ekonomiskt och socialt.

YOKO

FRISÖR
TIDSBESTÄLLNING
Tel. 20 22 24

Pizzeria
CAMPUS

P

P

www.yokohotel.se
031 80782-1

ZOO

ZOOLOGISK

GIBRALTARGATA

ZOO

PLATSENS POTENTIAL

OKO
SUSHI

STADSPLANER

Olika karaktärer möts

Topografi

Solitärer

PARKMILJÖ

Paus

Rumslighet

Grönska

Överblick

GIBRALTARGATAN

Gaturum

Sammanbindande länk

Siktlinjer

Visuella kopplingar

Sekvenser

HOMOGENT/ BROKIGT

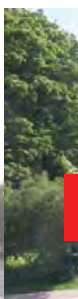
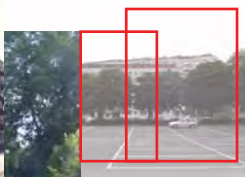
TIDSSKALA

Tidslager

Berättarvärde

Förankring

Identitet

Gibraltargatans potential med förutsättning att bli ett dubbelsidigt gaturum med flera funktioner

PLATSENS POTENTIAL

HISTORIK

Chalmers högskola invigdes 1829, men etablerades på sin nuvarande plats först under 20-talet, efter framtagandet av Origoplanen. Gibraltarvallen har fått sitt namn från denna tid då här på platsen fanns en idrottsanläggning, vilken kom att ligga kvar till Chalmers nästa större omvandlingsfas, med ny stadsplan 1949. Idrottsplatsen flyttades till befintligt plats vid Mossen. Chalmers huvudentré flyttade nu från Giblaltargatan till nuvarande plats. Gibraltarvallen har sedan detta varit reservyta för Chalmers, samt parkering. Från att ha utgjort Chalmers framsida omvandlades platsen mer och mer till baksida.

ÄGOSTRUKTUR

Ägostrukturen skapar möjligheter för Chalmers och Göteborgs Stad att samarbeta. Nya fastighetsindelningar kan skapa intressanta programblandningar och gestaltningsmässiga potentialer. En väl gestaltad helhet på hållbarhetens ekologiska grunder kan bli en kvalitet som stärker både Göteborg och Chalmers som varumärke. Chalmers har möjlighet att öppna sig mot staden. Gränzonen kan erbjuda variation av privat, halvprivat och offentligt.

STADSPLANEMÖNSTER OCH ARKITEKTUR

Tidstypisk bebyggelse från olika epoker ger upplevelsen av en miljö med bred tidsskala. Östra sidan av gatan visar stilutvecklingen genom 1900-talets första decennier, där form, material och planideal är tidstypiskt och genomarbetat i Övre och Nedre Johanneberg. (Bebyggelsen uppvisar en omsorgsfullt utformad arkitektur avseende allt från planstruktur och byggnadsutformning till detaljer och materialval.) Chalmers sida är mer brokig som följd av campusområdets bebyggelseutveckling

Här finns monumentalbyggnader som Johannebergskyrkan och udda bygganden som Kopparbunken.

GIBLALTARGATAN

Giblaltargatan utgör ett viktigt orienteringsstråk i staden. Giblaltargatan har potential att bli en viktig kontaktyta mellan Chalmers och den omgivande stadsväven. Gatans framtida utformning, i mötet med det expanderade Chalmers, kommer att spela stor roll för dess attraktivitet och potential som ett livligt offentligt stadsrum. Gående, cyklande och kollektivtrafik bör prioriteras så att det blir lätt att välja bort bilen.

Tillägg av utåtriktade funktioner längs Giblaltargatan kan stärka Giblaltargatans stadsmässighet, ge en sammanhållen stadsväv och möjliggöra en brynzon mellan Chalmers och Johanneberg.

Giblaltargatans långa siktlinje innehåller blickpunkter och fondmotiv som för framåt, med tvärgående gator och rum som erbjuder vyer mot landmärken i den omgivande staden. Parken erbjuder överblickbarhet

LANDSKAPET I STADEN

Flera landskapliga element hjälper till att skapa en egenartad karaktär, till exempel bergspartier med vildvuxna växter och topografi runt Johannebergskyrkan.

Ett parkstråk skulle kunna utvecklas genom Chalmers tvärgata och öppna upp ett starkt tvärstråk mellan Giblaltargatan och Chalmersplatsen, vilket i det större sammanhanget kopplar Chalmers med Korsvägen och Chalmers med Guldheden och vidare Medicinareberget.

Från Chalmerplatsen till Johannebergskyrkan - ett utvecklat grönt och händelserikt stråk

PLANSTRUKTUR

AKTIVT MÖTE MELLAN STAD OCH CAMPUS

STARKA OCH SAMMANBUNDNA STADSRUM I GIBALTARGATAN OCH DET GRÖNA TVÄRSTRÅKET

ETT NÄTVERK AV STRÅK OCH PLATSER KOPPLAR IHOP

Övergripande planidé, tematiskt.

ETT NYTT TIDSLAGER

ÖVERGRIPANDE PLANIDÉ

AKTIVT MÖTE MELLAN STAD OCH CAMPUS

Chalmers växer och möter staden i en aktiv stadsgata med blandade funktioner.

Offentliga och aktiva kanter signalerar öppenhet och bjuder in allmänheten. Det nya kompletterar med platser och funktioner som efterfrågas i området samtidigt som befintliga kvaliteter stärks.

Områden, platser och stråk kommer genomgå förändringar över tid. För att stärka befintliga kvaliteter och ta vara på kraften i en förändringsprocess föreslås att nya kvaliteter adderas i genomtänkta etapper i en stegvis utveckling av området.

STARKA OCH SAMMANBUNDNA STADSRUM I GIBALTARGATAN OCH DET GRÖNA TVÄRSTRÅKET

Två övergripande rumsligheter vilka överlagrar varandra dominerar planområdet. Gibraltarvallen som får ett tydligt gaturum och det tvärgående parkstråket som utvecklas från Johannebergsparken till Sven Hultins gatas gröna västsida.

Gibraltarvallen som ett upplevelserikt och stadsmässigt gaturum utvecklas genom att bli en dubbelsidig gata med fler verksamheter och blandade funktioner, i form av akademi, kontor, bostäder samt små och stora lokaler. Parkmiljön mellan Övre och Nedre Johanneberg utgör en värdefull grön kil som sträcker sig över Gibraltarvallen och in genom Campusområdet, via Tvärstråket, till västra sidans gröna bergsslätt längs Sven Hultins gata.

ETT NÄTVERK AV STRÅK OCH PLATSER KOPPLAR IHOP

Ett nätverk inom campusområdet, med både ekologiska och sociala funktioner, förstärker och kopplar samman med staden och naturen i omgivande områden. Gibraltarvallen utgör områdets ryggrad med sekvenser av stadsrum som binder ihop och länkar vidare i staden.

Chalmers Tvärgata bjuder in till ett tydligt stråk på den gåendes villkor som kopplar ihop Johanneberg med Landa och Guldheden. Eklandagatan utvecklas till det stråk, som för alla trafikslag, kopplar ihop Sven Hultins gata med Gibraltarvallen, vilket ger en tydligare entré till Chalmers södra del och kopplar ihop stadsdelar. Engdahlsgränd utvecklas och får ett lägre tempo och en grönare karaktär. Mossens grönska möter upp i söder och kopplas via Sven Hultins backe, som utvecklas som parkkaraktär, till Gibraltarvallen.

Chalmers interna stråk och mindre halvoffentliga platser utvecklas med grönska i form av bland annat träd, planteringar och öppna dagvattensystem. Offentliga såväl som interna platser i olika skalor värnas, stärks och adderas. Campusområdet levandegör även den västra sidan av Gibraltarvallen och vid Chalmers Tvärstråk överlappas funktioner och rum för såväl campus aktörer som för stadens invånare.

ETT NYTT TIDSLAGER

Gibraltarvallens bebyggelse utgör ett nytt tidslager, i mötet mellan flera karaktärsstarka stadsplanemönster. Gibraltarvallens bebyggelse hämtar inspiration från omkringliggande områden och den tillkommande bebyggelsen i tvärstråket vägleder och öppnar upp Chalmers för staden.

Den föreslagna bebyggelsen på Gibraltarvallen följer befintliga stadsplanekaraktärer och låter landskapets topografi vara styrande. Detta nya tidslager möjliggör; en utveckling av akademins verksamheter, ett tillskott av fler bostäder, sammanhängande och finmaskiga stråk, tillägg av platser av varierande karaktär samt bottenvåningar och stadsrum som samspekar.

Möjlig utbyggnad inom planområdet.

LANDSKAPET OCH DE EKOLOGISKA VÄRDENA

Enligt stadens övergripande mål ska de gröna kopplingarna inom staden stärkas, men vad betyder det för planområdet? Vid om- och nybyggnation ska så många träd som möjligt skyddas och sparas. Viktiga gröna kopplingar är Tvärstråket samt kopplingen mot Mossen (via Sven Hultins backe). Träden utgör viktiga inslag i stadsmiljön då dessa bidrar med många kvaliteter, både för människor och fauna. Många träd kommer dock att behöva tas ned för att möjliggöra byggnationerna. För att kompensera denna förlust återplanteras träd av olika arter. De stora asfalterade parkeringsytor som idag finns ersätts av material med större genomsläpplighet och fler artrika planteringar integreras. Många möjligheter finns för att integrera ekosystemtjänster i planeringen av området. Området kan bli en föregångare för att testa innovationer inom detta kunskapsområde som är under utveckling, som regnträdgårdar, gröna väggar och tak. En medvetenhet i arbetet med de gröna rum som tillskapas kan kompensera för det bortfall av gröna kvaliteter som följer med exploateringen av området.

STADSRUMMEN OCH DET EKONOMISKA VÄRDET

Hur kan planeringen av området stödja den ekonomiska hållbarheten? Det grundläggande värdet tillskapas genom att utbyggnad möjliggörs av Chalmers och de till akademien anknutna verksamheterna. Detta har stor betydelse för stadens och regionens ekonomiska utveckling. För den lokala utformningen läggs fokus och omsorg på bottenvåningar och platserna i ögonhöjd för bättre orienterbarhet, ökade flöden av människor och högre vistelsevärden. Service, utåtriktade verksamheter och entréer ges strategiska lägen i korsningar och längs stråk, med nära och god kollektivtrafik. Kopplingar och funktioner som adderas ges förutsättningar att fånga upp fler besökande än de som har målpunkter i Chalmersområdet. Chalmers blir därigenom en viktigare mötesplats i staden och ekonomiska förutsättningar ges för etablering av service och utåtriktade verksamheter. Genom att bygga klimatsmart och med goda offentliga miljöer skapas en högre långsiktig ekonomisk avkastning.

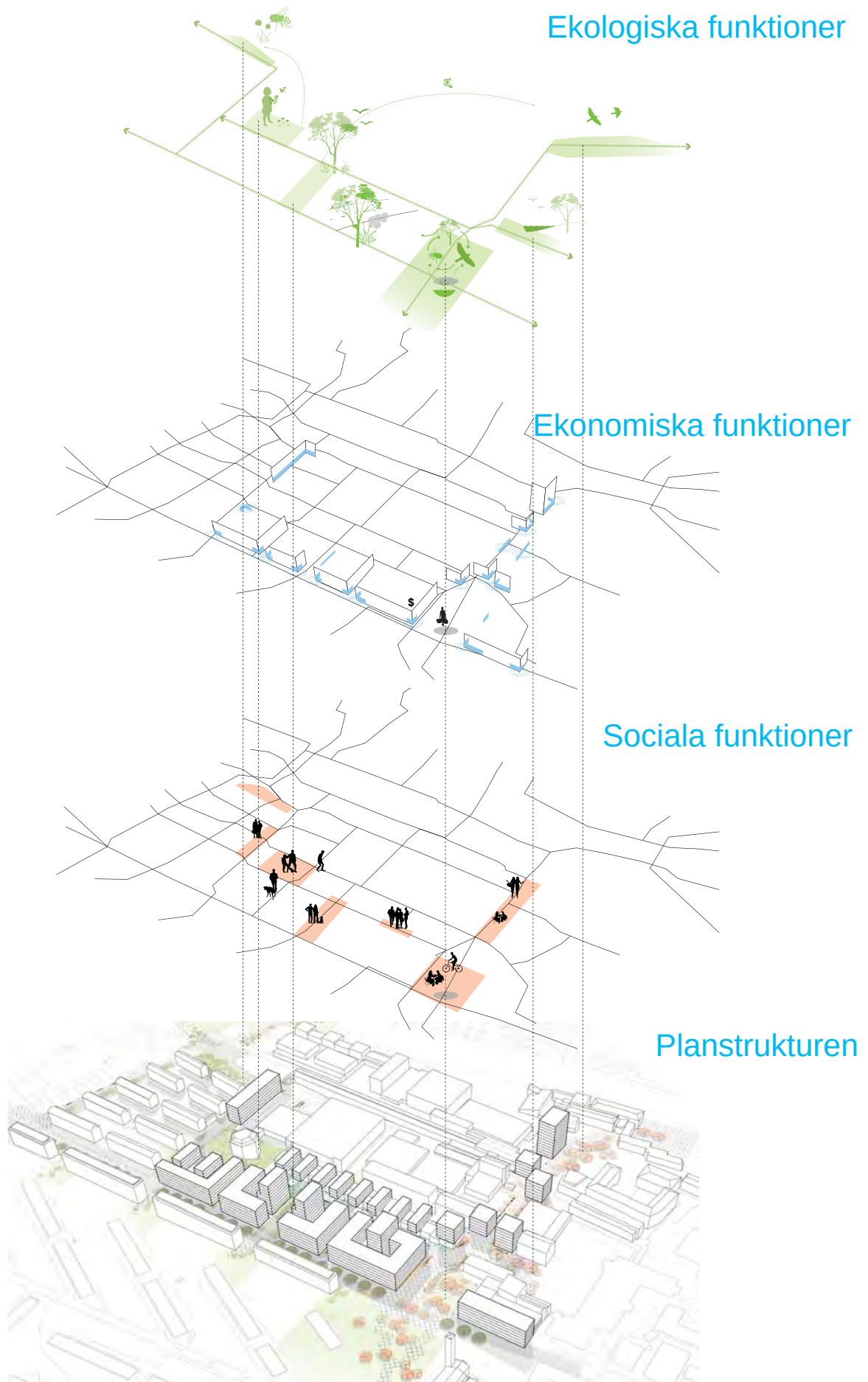
MÖTESPLATSER OCH DET SOCIALA VÄRDET

Chalmers mål är en ambition om platser för kreativa möten. Platser för samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle. En miljö som uttrycker en hållbar framtid, öppenhet, tolerans, närsamverkan, symbios, densitet, internationell lyskraft, kommunikation, kreativitet, liv- och lekfullhet. Fysiska miljöer som kan samutnyttjas, och vara multifunktionella. Mötesplatser tillskapas för fokuserade och innovativa möten och för informella möten i gränssnittet mellan akademi och stad. Platser som bygger vårt samhälle genom relationsbyggande. Offentliga rum som är oprogrammerade, där saker kan ske spontant, men även det motsatta där man skapar tydliga program för att ge plats åt "brainflowing - brainstilling" etc. En mångfald av mötesplatser gör området långsiktigt hållbart för människor i olika åldrar, med olika behov och med oka anledningar till att vistas inom Chalmersområdet.

FÖRTYDLIGANDEN AV PLANIDÉN

De tre beskrivna värdena förstärker varandra. Stadsrummen ramar in av en karaktärsfull och identitetsskapande bebyggelse, med koppling både till historia och framtid. Kvarterstrukturen, med variationer i grad av öppet/ slutet skapar rymd, ljus, inblick och oväntade siktlinjer. Kvarters variation skapar en ytterligare dimension åt möjligheten att röra sig genom området och befolka stadsrummen. Tvärstråkets bebyggelse har funktionen att leda och lysa upp den koppling som framför allt önskas att öppnas upp genom området för att koppla på tvären. I staden ska det finnas ett nätverk av små parker och naturområden nära människor. Det ska finnas upplevelserika stadsdelsparker, stadsparker och större natur- och rekreationsområden, som ger staden identitet och attraktivitet. Chalmersområdet kan bidra till detta nätverk. De övergripande gröna kilarna ger stora sammanhängande områden och kopplingar, som främjar rekreativa värden liksom ett rikt växt- och djurliv. Funktionsblandning i området, med aktiva bottenvåningar, ger förutsättningar till stadsliv och till möten mellan människor, akademi och staden.

Hållbarhet

GIBRALTARVALLEN

Gibraltargatans västra sida föreslås bli en modern spegling av övre Johanneberg. Det nya anknyter till funktionalismens ideal genom en avskalad karaktär i sin helhet, men med en detaljrikedom på nära håll. Bebyggelsen på Gibraltarvallen ger en tydlig enhetlighet med påtaglig upprepning i den stora skalan. Mot Gibraltargatan föreslås ljusa, släta fasader, med en försiktig variation i fasaduttryck. Fasaderna mot Gibraltargatan har inga utskjutande balkonger.

Gibraltarvallens bebyggelse hämtar inspiration från omkringliggande områden. Byggnadsvolymerna på vallen föreslås delas in i fyra kvarter i varierad längd, vilka tar upp brytpunkter från befintlig struktur. De föreslagna kvarteren på vallen är delvis slutna, delvis öppna. Öppningar i kvarteret ger kvaliteter som ljus, utblickar, närvaro av grönska och en känsla av transparens i en relativt tät byggnadsstruktur. Kvarteren är slutna mot Gibraltargatangatan och skapar ett tydligt gaturum.

Den föreslagna bebyggelsen förhåller sig medvetet och aktivt till gatan och ger ett arkitektoniskt sett jämsätt

möte med emotstående befintliga byggnader. Den nya bebyggelsen skapar ett nytt representativt lager i områdets tidsskala.

Den sammanhållna ramen mot Gibraltargatan speglar den östra sidans karaktär i höjd och uttryck. Gibraltarvallen får ett tydligt uttryck med offentliga och aktiva kanter utåt. Balkonger vetter mot tvärstråk och gårdar där de utgör den privata utemiljön, gårdarna är halvprivata och delvis öppna. Den inre strukturen, som står vinkelrät mot lamellerna mot Gibraltargatan, har en större frihet i utformning för att kunna varieras i grad av öppenhet / slutenhet, höjd och djup beroende av funktion och behov. Gibraltarvallens ram mot Gibraltargatan är ca 6 våningar. Den inre strukturen har en varierad höjdskala mellan ca 4 - 9 våningar. Byggnadshöjden sätts i relation till funktion, potentiella sollägen, siktlinjer och lokalklimat.

Gibraltargatans östra sida, Övre Johanneberg.

ARKITEKTONISK GESTALTNING

TVÄRSTRÅKET & CHALMERS KÅRBO

Byggnader i repetition föreslås tillkomma längs Chalmers Tvärgata. Byggnaderna har öppna och utåtriktade bostenvåningar med blandade funktioner som vänder sig till verksamma inom Chalmers såväl som till offentligheten. Byggnaderna berikar med bostäder och verksamhetslokaler som befolkar stråket över hela dygnet. Vid Kårhuset uppförs en högre byggnad som tydligt markerar Teknologgården som viktig plats inom Chalmers samt skapar en aktiv kant mot platsen och mot Olgas trappor. Här tillkommer lokaler för kårens verksamhet, andra verksamheter samt student och forskarbostäder.

HÖRSALSLÄNGORNA

Hörsalslängorna föreslås byggas på i 3 vån. Nya entréer läggs mot Professorsstråket för att aktivera detta och skilja på de mer privata bostadsentréerna och entréer till studielokaler.

TIDSLAGER OCH RELATION TILL KULTURMILJÖN

Genom att tillföra ett nytt delområde med tydlig egen identitet kan områdets karaktär av möte mellan olika identitetsstarka bebyggelseområden stärkas. Det nya bör medvetet förhålla sig höjdskala och vyer på så vis att omgivande monumentalbyggnader och byggnader i strategiska lägen får fortsätta vara dominerande.

KULTURBYGGNADER

Kopparbunken är ett intressant stadsbildsmässigt inslag som genom en mer gestaltad inramning i form av en grön park blir en mer tillgänglig och integrerad del av stadsbilden.

Gibraltar Herrgård är en värdefull byggnad som genom föreslagen flytt till Mossen får ett nytt sammanhang med större utvecklingsmöjligheter än de som ges vid Gibraltarvallen.

Fler servicefunktioner och publika verksamheter som attraherar boende och besökare till området luckrar upp gränssnittet mellan stad och campus.

Trafikering genom området på de gåendes villkor. Alla ytor tas tillvara och gestaltas med hög kvalitet.

Entréer placeras vid de offentliga rummen för att öka tryggheten i stråken under kvälls- och nattetid.

Fickparker med varierade program skapar nischer för "brainflowing" och "brainstilling"

Liten park med skyddade, fina sittytter och sinnliga upplevelser genom intressanta växtval och material.

Identitetsbyggande mötesplats mellan akademi, näringsliv och samhälle. Plats för aktiviteter och vila.

Viktig koppling mot väster. Entrétorg som gångfartsområde, för låga hastigheter.

Maximera aktiva kantzoner längs tvärstråket och tillvarata soliga ytor för vistelse.

Balanserad stadsgata med ökad urbanitet genom lokaler på västra sidan. Återplantering av stora träd i gatans mitt.

Föra vidare grönska från öppningar mellan lamellhusen. Förstärka spridningskorridorer genom ny trädplantering.

Brynzon
Inbjudande rumslighet med genomtänkt gestaltning och belysning

Innergårdar med hög biodiversitet.

Hållplatserna samlas kring korsningen Eklandagatan / Gibraltarergatan. Trafiknod gestaltad som torg.

30 0 150

Skala 1 :3000

OFFENTLIGA RUM

De offentliga rummen ska binda ihop stråk, platser och bebyggelse samt skapa en långsiktig, stark struktur. De bildar en plattform för en utveckling över tid och över ett stort, komplext område. De befintliga stadsrummen stärks och nya adderas. Sekvenser av offentliga rum binder ihop och länkar vidare i staden och i campusområdet. Kopplingar stärks och tydliggörs för att skapa naturliga flöden och öka rörelsen i hela området. Stråk och platser definieras med tydliga kanter vilket ger bättre förutsättningar för rörelser. Platser med olika karaktär och tempo skapar aktivitet över dygnet och årstiderna. Områdets platser graderas från offentligt till privat. Halvprivata och halvoffentliga platser inom campusområdet värnas och utvecklas för akademins interna liv. Relationer i olika skalor utvecklas, lokala och globala kopplingar möjliggörs. Det finns både öppna, "hemliga", gröna, soliga och monumentala platser.

Två övergripande rumsligheter vilka överlagrar varandra dominerar planområdet: Gibraltargatans tydliga gaturum och det tvärgående parkstråket från Johannebergsparken till Sven Hultins gatas gröna västsida.

Tydliga siktlinjer, fondmotiv och landmärken i stadsrummet ger området ökad orienterbarhet. Grönstrukturen bildar ett nätverk som binder samman större grönområden i Chalmersområdets närhet. Stadsnaturen utvecklas för att stödja ett bra lokalklimat och en utveckling av ekosystemtjänster.

Kvaliteten för gående stärks genom händelserika sammanhängande gångstråk och aktiva bottenvåningar, på så vis upplevs avstånd kortare och kopplingarna blir tydligare. Förutsättningarna för cyklisterna förbättras längs Gibraltargatan med sammanhängande och tydliga cykelstråk med få avbrott. Platser för cykelparkeringar anordnas i anslutning till cykelbanor och nära entréer.

Hållplats Chalmers södra föreslås bli en lokal bytespunkt för kollektivtrafik. Kollektivtrafiken förbättras genom att hållplatserna runt korsningen Eklandagatan - Gibraltargatan som i dag ligger utspridda samlas i en knutpunkt nära korsningen vid Chalmers södra entré. Hållplatsen vid Chalmers Tvärgata behålls som i dagsläget med små justeringar för att förbättra för gång- och cykeltrafik.

Gröna stråk från Guldheden i väst och Johanneberg i öst vävs ihop i Chalmersområdet genom de offentliga rummen. Det kommer vara urbana stadsrum med hög andel grönska i form av planteringar i flera skikt. Trädplanteringarna inom planområdet bör maximeras för att skapa en visuell kvalitet samtidigt som det gynnar de ekologiska funktionerna.

Områden i närheten är i högre grad naturliga miljöer som till viss del omvandlats till park. De offentliga rummen inom området kan betecknas som mindre "restlandskap" och starkt kulturpåverkade gröna rum. Tillsammans bildar de en komplex grön väv. Från naturliga skogsslänter till urbana torg med sommarblommor. Från stenstad till vild natur.

De offentliga rummen utvecklar områdets sociala värden utifrån principerna om "sammanhängande stad", "spel", "vardagsliv" och "identitet".

Gibraltarplatsen

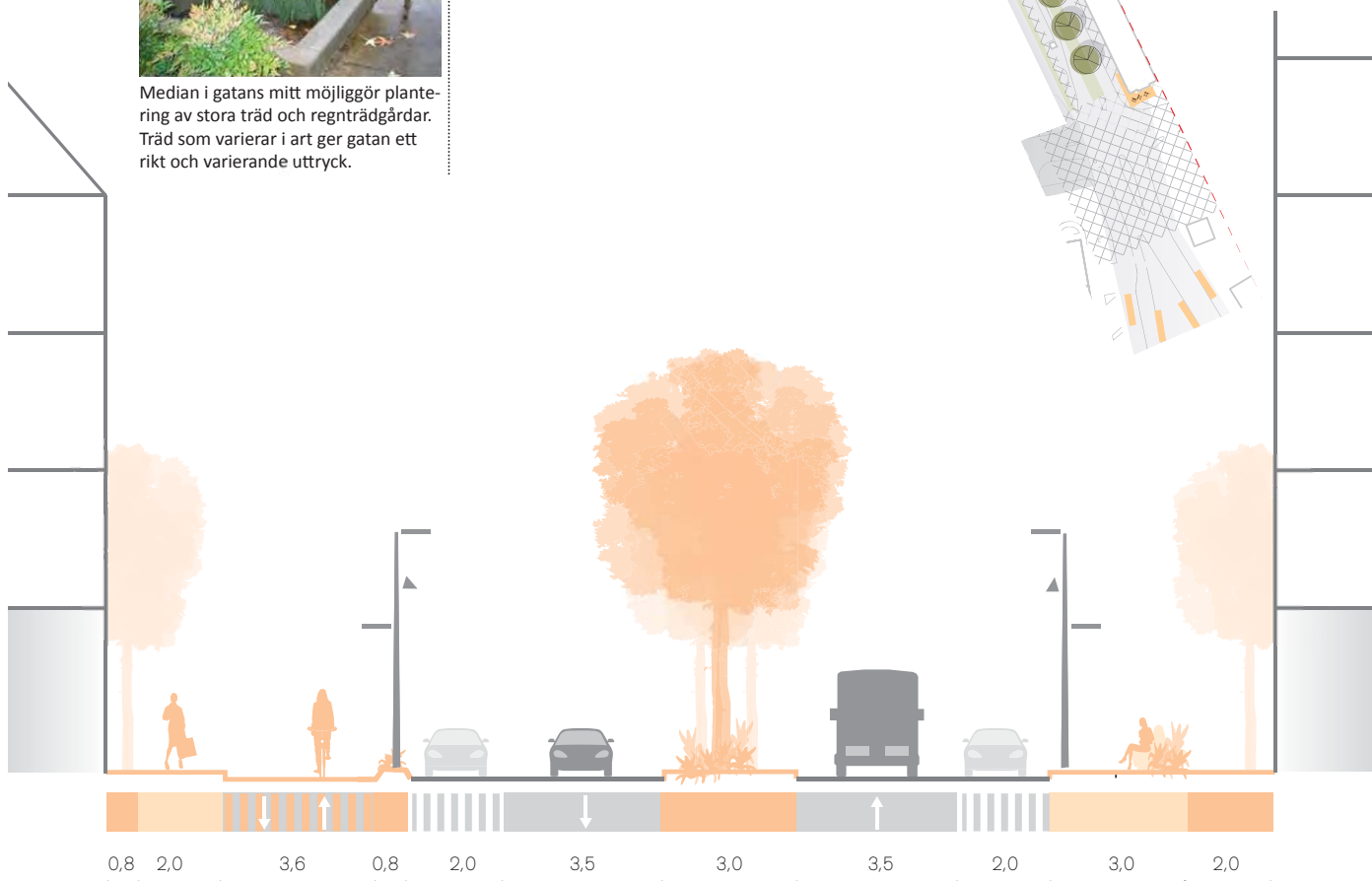
Bevarande av trädrad om möjligt. Komplettering med fler träd ger en sammanhållen platskaraktär. En plats för stillsamma aktiviteter där träden hjälper till att skapa en rofylld karaktär.

Tvärstråkets entré bjuder in genom intressväckande gestaltning av torg och fasad samt en kraftfull grönska med vacker slänt som avslutas i en aktiv kant.

Viktiga hörnlokaler som bör ha funktioner som aktiverar över stora delar av dygnet

Median i gatans mitt möjliggör plantering av stora träd och regnträdgårdar. Träd som varierar i art ger gatan ett rikt och varierande uttryck.

Gibraltargatan

En aktiv stadsgata med balans mellan trafikslagen. Gibraltargatans potential som ett upplevelserikt och stadsmäsig stråk utvecklas genom att bli en dubbelsidig gata med utrymme för fler verksamheter och blandade funktioner. En sekvens av platser för vistelse med olika tempon ger rytm till gaturummet. Funktioner och rum för såväl stadens invånare som campus aktörer överlappas. Bostäder utgör ögon och närvaro vid gatan, stråk och platser över hela dygnet.

Gibraltargatan utvecklas till en än mer levande gata där flöden av människor rör sig (med olika trafikslag). Livet längs gatan stärks med aktiva bottenvåningar och offentliga platser som tillsammans definierar gaturummet. Offentliga och utåtriktade verksamheter som ger liv till gatan samlas i strategiska lägen, såsom i bottenvåningar vid platser/öppningar in till campus.

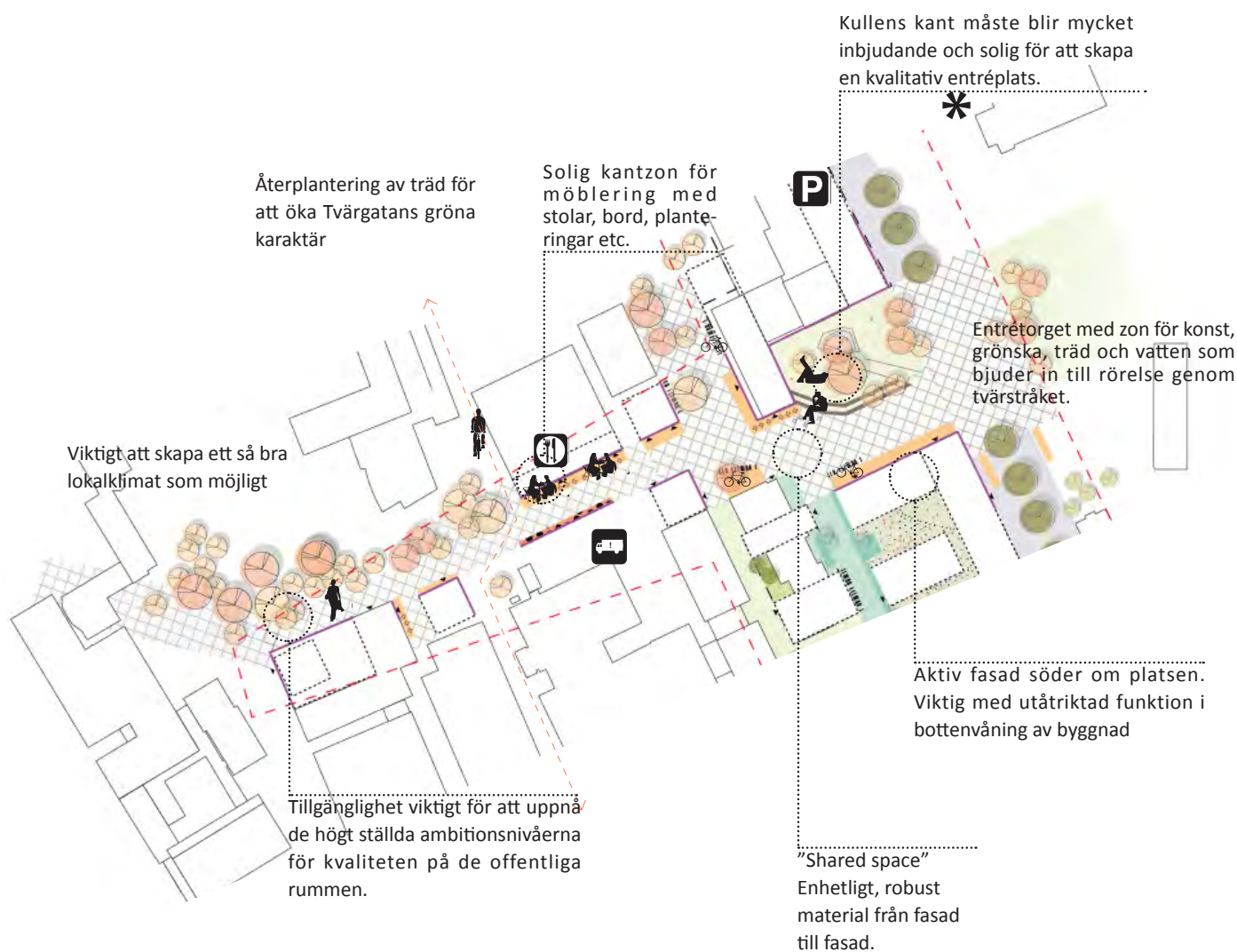
Gibraltargatan får ljusa, strikta byggnader som speglar karaktären från befintlig bebyggelse, med pauser i form av platser vid öppningar till campusområdet. En kraftfull trädrad planteras i gatans mitt och trädklungor markerar platser och kopplingar. Dagvattenhanteringen kan användas för att tillföra ytterligare urban grönska till gaturummet.

GIBRALTARPLATSEN

Här kan en stillsam och vacker miljö skapas som kompletterar Entrétorget. Ytan kan till exempel grusas vilket ökar genomsläppligheten och möjliggör yta för spel som t.ex. boule. En ökad mängd växtlighet bidrar till att kompensera för trädförlusten från dagens situation och ger en variation över året. Längs byggnaderna bör en stor mängd cykelparkering placeras.

Robust, enhetligt golv som tål tunga transporter. Attraktiva kantzoner och stort inslag av urban grönska.

En blandning av "kommersiella" och "offentliga" möbler. Intensifiera stråket för alla sinnen, med färg, form, doft, textur etc.

Chalmers Tvärgata

Chalmers Tvärgata bjuder in till ett tydligt stråk på den gåendes villkor som kopplar ihop Johanneberg med Lاندala och Guldheden. Siktlinjer värnas för en god orienterbarhet och ett enhetligt golv visar vägen.

Vägledande studenthus med utåtriktade verksamheter i bottenvåningar aktiverar stråket och ökar tryggheten då det av de tillkommande verksamheterna och bostäderna befolkas över hela dygnet.

Det finns högt satta ambitioner att utveckla Chalmers Tvärgata och dess entrétorg till högkvalitativa offentliga rum. Gränssnittet mellan stad och akademi kräver inbjudan i form av funktion och kvalitet i det offentliga rummet. Aktiva bottenvåningarna vid detta stråk blir extremt viktigt, liksom byggda kanter med sol.

Entrétorget bildar en av de viktiga brynzonerna mellan akademi och stad. Det ska vara en tydlig entréplats och ett internationellt torg där människor från hela världen kan mötas.

Grönskan är närvarande på båda sidor om Gibraltargatan och leder den vidare in på campusområdet. Platsen är tredelad, den intensiva välfrekventerade platsen närmast gatan, den lugnare soliga gröna på kullen utanför biblioteket och den inre platsen som bjuder vidare in till Tvärstråket.

Studentbostäder och verksamheter samlar sig mot den inre plats som är till för alla och bjuder in staden.

Två övergripande rumsligheter överlagrar varandra i Entréplatsen: Gibraltargatans stadsrum och parkstråket genom Chalmers Tvärgata.

Aktiva stadsrum tillskapas genom siktlinjer, stråk och sammanhållen grönska. En grönstruktur som förlängs och kopplar ihop områdena och skapar sammanhållning med omgivnade stadsområden.

Potentialen i de två övergripande rumsligheterna nyttjas: den gröna-topografiska samt gaturummet kring Gibraltargatan. För att stärka och koppla samman rummen överbryggs topografi och höjder med tydliga siktlinjer, stråk och en sammanhängande grönska.

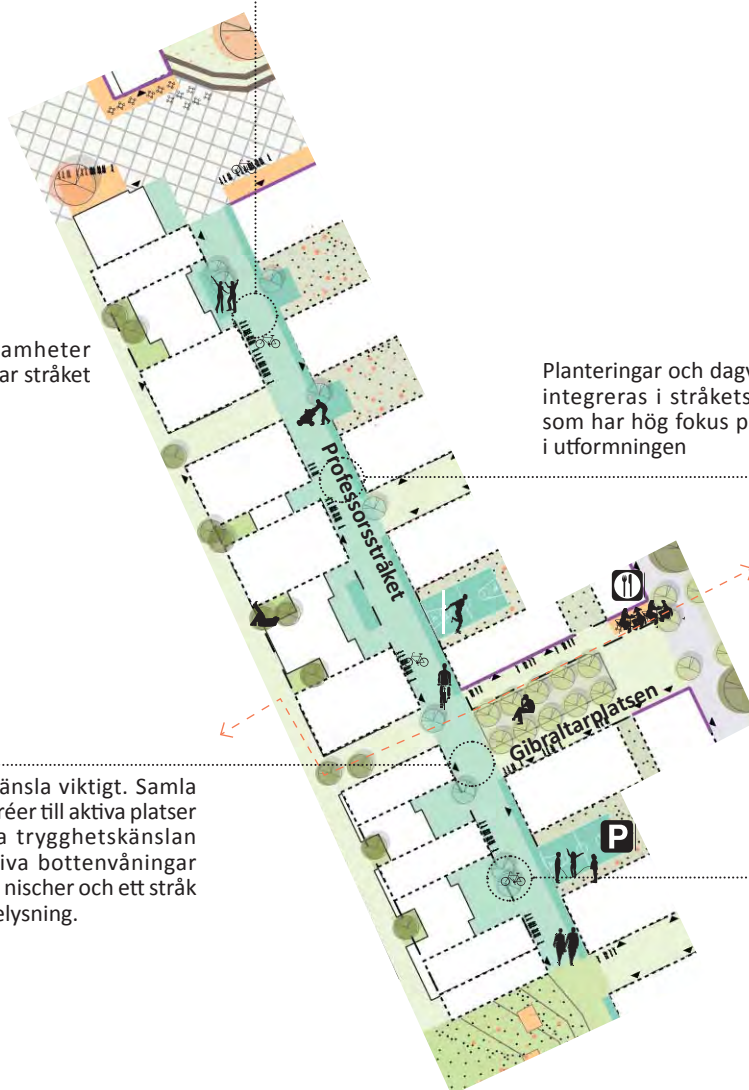
Livförskjutningar ökar
upplevelsen i ögonhöjd.

Boende och verksamheter
befolkar och aktiverar stråket
över dygn och år.

Planteringar och dagvattensystem
integreras i stråkets gestaltning
som har hög fokus på detaljering
i utformningen

Trygghetskänsla viktigt. Samla
bostadsentréer till aktiva platser
För att öka trygghetskänslan
skapas aktiva bottenvåningar
utan mörka nischer och ett stråk
med god belysning.

Cykelparkering placeras vid
strategiska punkter och vid
bostäderna.

Professorsstråket

Professorsstråket kallas den nya koppling som löper utmed Hörsalslängan, parallellt med Gibraltargatan. Längs Hörsalslängan etableras små gröna fickparker för att få en stilla paus och mental avkoppling. Professorsstråkets östra sida kompletteras med mer aktiva platser, för pingis, basket etc.

Professorsstråket ska ha karaktären av parkrum och vara ett alternativt, skönt stråk som komplement till den mer livliga Gibraltargatan. Längs stråket integreras regnträdgårdar och annan riklig grönska. Det långa stråket bryts visuellt genom trädkronor som sticker ut från fickparkerna. Stråket har en del utmaningar, med lite solljus och risk för inaktiva fasader/monoton upplevelse. Fokus måste därför finnas på att skapa en varierad upplevelse genom gestaltningen av byggnader och offentligt rum, med entréer och aktivitet mot stråket samt solljus som når ned till marken.

Ett stråk med unik karaktär. Innovativa planteringar och små programmerade fickparker.

Terrasserad park med perennplantering och generösa sitttor.

Professorsstråket går "genom" parken, som är högre i "hierarkin".

Parken upplevs som ett rum från vägg till vägg. Byggnader runt parken får ej bli för höga, för en solbelyst plats.

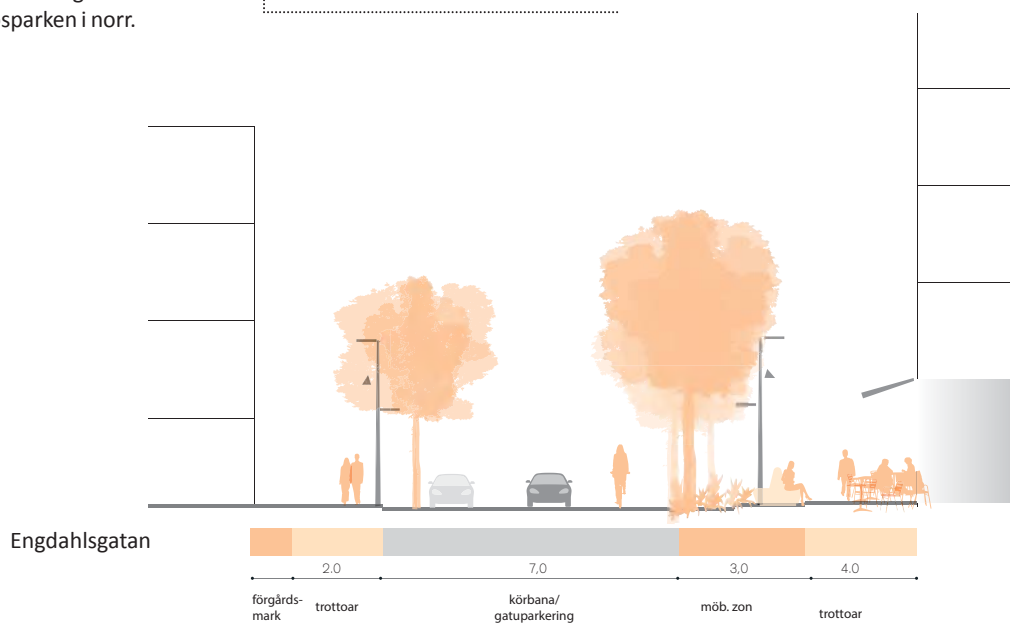
Lek för små barn finns på bostadsgården.

Aktiv bottenvåning i soligt läge.

Kantstensparkering längs delar av gatan för att möjliggöra en aktiv kantzon längs norra sidan.

Parken blir en del av ett pärlband av gröna platser som sträcker sig från Mossen i söder till Näckrosparken i norr.

Solbelyst yta mot byggnad med bänkar. Aktivitetsplats framför entrén till klätteranläggning.

Engdahlsgatan och Kopparparken

I denna park blir den speciella "Kopparbunken" smycket i en grön inramning. Vägar som går genom området tas bort då man kan lösa denna tillgänglighet på andra sätt, vilket möjliggör en generös terrassering med plats för sittor och planteringar i slänten ned mot det nya bostadskvarteret.

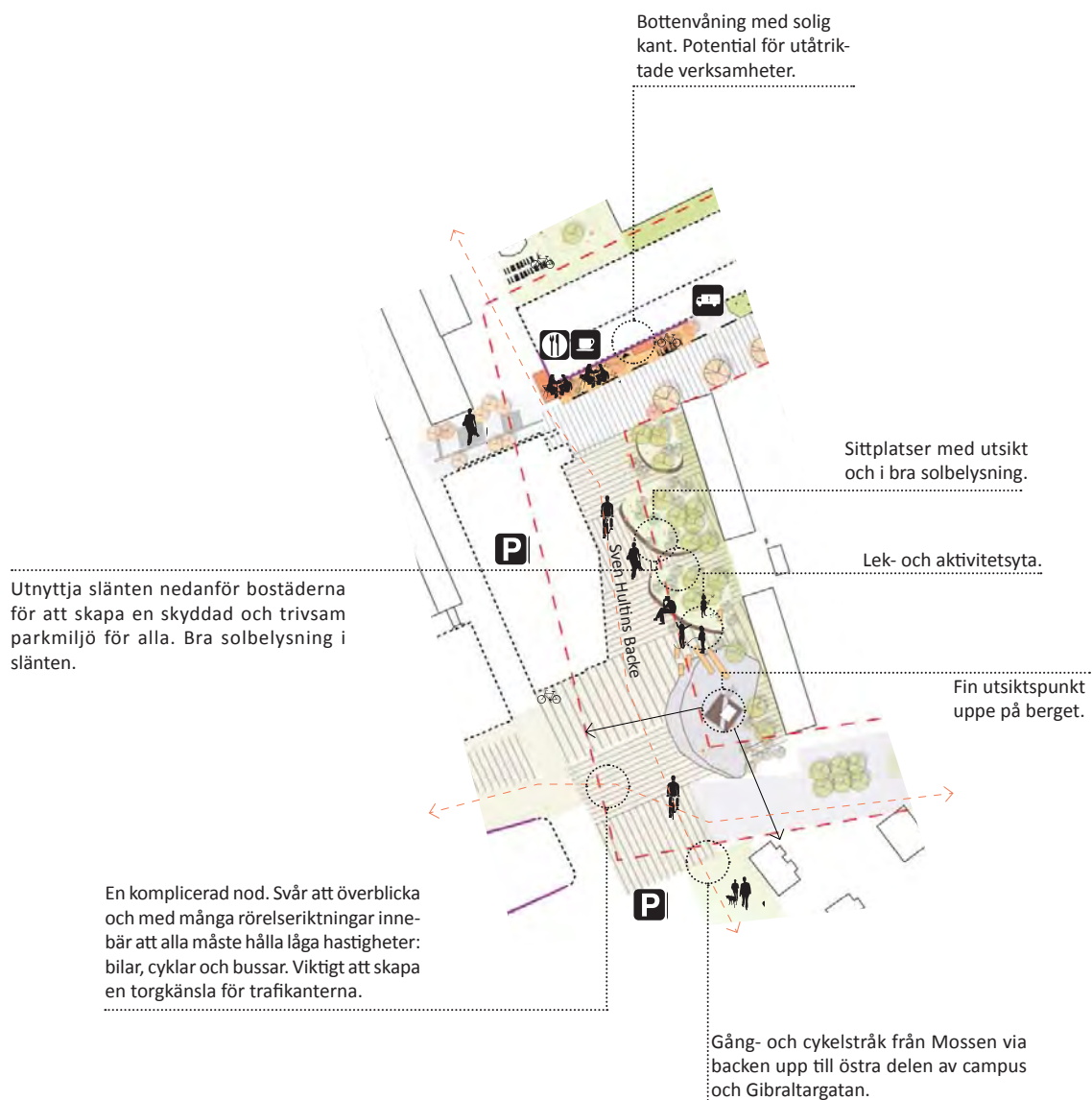
För att Kopparbunken ska synas från så många håll som möjligt planteras växter endast i mark- och buskskiktet. För att stärka den ekologiska mångfalden och hållbarheten bör ytskikt vara genomsläppliga och planteringen främst bestå av ängsplantering. Parken ska gärna läsas samman med bostädernas gårdsrum så att de tillsammans bildar en helhet. Professorsstråket som delar upp de två ytorna ska så långt som möjligt gestaltas som en del av denna väv.

Gaveln på den nya huskroppen uppe på höjden bör komplettera parken genom en aktiv och intressant bottenvåning. Här finns även möjlighet att utnyttja den prominenta gaveln till något innovativt eller kulturellt såsom en grön vägg eller en konsthinstallation.

Högst upp i parken kan klätteranläggningen som är etablerad inne i bunken synas genom en mindre klättervägg. Denna del av parken är mycket solig över stor del av dagen och bänkar bör placeras utmed bunkens kopparfasad för att ta tillvara denna kvalitet.

"Grönt" kan ta sig många uttryck

Sven Hultins plats

Är en viktig länk mellan det täta campusområdet och det gröna Mossen. Här möts bostäder, näringsliv och universitet. Ett gränssnitt med stor potential att bli en plats för både lek och vila. Lugnare tempo, ett stråk att vistas kring, i en slänt med västerläge.

Platsens kvalitet ligger inte i bebyggelsen utan i topografin och markgestaltningen. En förutsättning för parken är att den nyligen placerade transformatorstationen på sikt kan flyttas till annan placering. Fokus är på lek och rekreation. Naturkaraktär och bergsformationer kan delvis bevaras som insprängda element i parkgestaltningen.

Dungar av naturlig karaktär omgärdas av bänkar där man har möjlighet att blicka ut och sitta i solen eller i skuggan. Bergsknallen sparas och kan bli en spännande utsiktspunkt. På vintern kan man fortsatt åka pulka och på sommaren rutschkana. den södra delen bör läggas med sten i ett mönster som signalerar platsbildning och låga hastigheter. Engdahlsgratan avlastas trafikmässigt då Eklundagatan förlängs och får ett lägre tempo och en grönare karaktär. Gående och cyklande prioriteras framför biltrafik och på sträckan för Sven Hultins backe stängs den helt av för biltrafik.

Ny byggnad i norr har potential att stötta parken med aktivitet, som café. P-däckets fasad kan användas på kreativt sätt för att höja platsens kvalitet.

Hantera instängdhet med p-däck

Vild karaktär med vegetation i fält-, busk- och trädskikt.

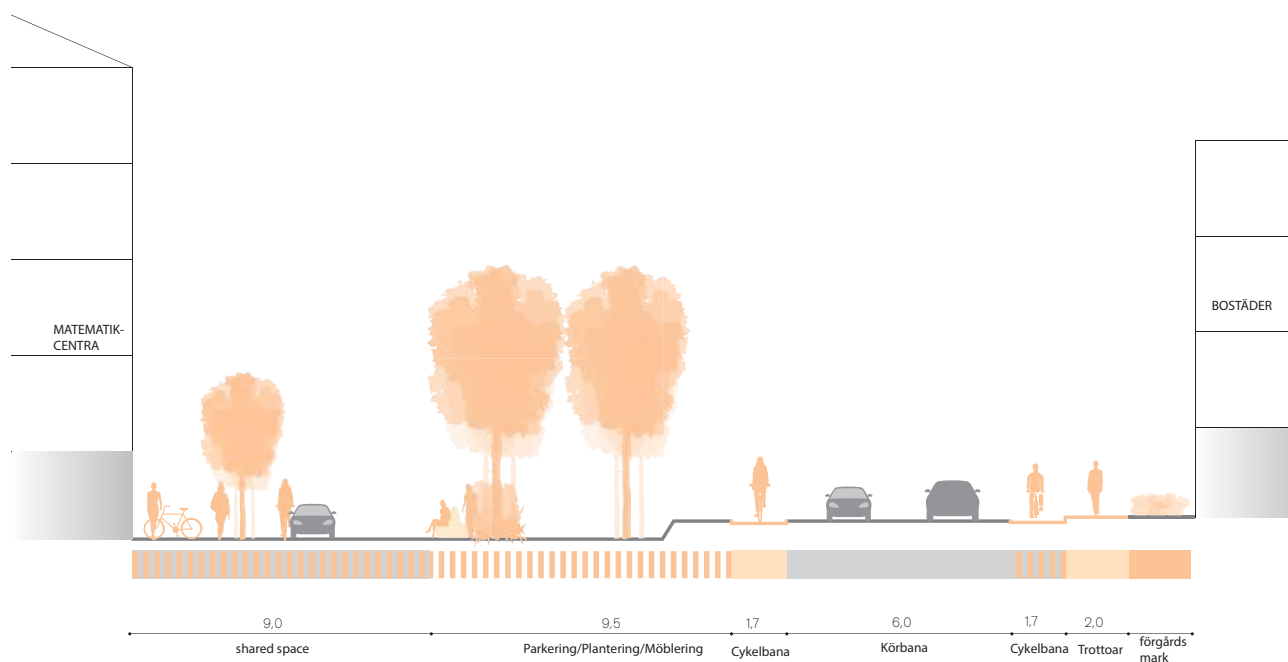
Terasserade nivåer integrerar gatan i en stads-
gestaltning, med strikta
geometrier och murar.

Samlad busshållsplats
kollektivtrafikknutenpunkt

En trädad måste tas ned för utbygg-
naden av gata och cykelbanor. Möjlig-
het finns dock till att återplantera en
dubbellradig trädallé utmed gatan.

Södra delen av Eklandagatan utgör kvarters-
mark, men kan få en upprustad markgestalt-
ning, där även gående och cyklande utmed
gatan kan röra sig.

Eklandagatans förlängning

Som den nya entrén till de södra delarna av Chalmers förlängs Eklandagatan västerut. Förlängningen är till för alla trafikslag och kopplar ihop Johanneberg med Guldheden via Sven Hultins gata. Nivåskillnader tas upp i en gatuutformning med karaktär av plats med strikta geometrier och murar snarare än slänter. En fortsättning av Sven Hultins plats.

Förslag finns på att göra om korsningen med Gibraltar gatan till en torgyta, med integrerad rondell. En entréplats tillskapas för den tätare staden som börjar vid mötet med Johanneberg. Kollektivtrafikprioritering kan lösas genom att separata körfält anläggs genom rondellen. Den södra delen av Eklandagatan utgör kvartersmark för bostadsangöring/parkering.

Kollektivtrafikprioritering i rondell.

Torglösning för att hantera flera rörelsebehov.

Rondell integrerad i större torgyta.

FÖRÄNDRING ÖVER TID

Planområdet kommer att växa fram och förändras dynamiskt över tid.

Här finns idag ett varierat innehåll och en varierad användning. I delar är det uppskattat och välanvänt och i delar är det öde och outnyttjat. Områden, platser och stråk kommer att genomgå stora förändringar. För att stärka befintliga kvaliteter och ta vara på kraften av en förändringsprocess för att addera nya kvaliteter behöver man tänka igenom etapper och förändringssteg.

För att förändringsprocessen ska stärka området, karaktären och användningen av platser och stråk:

- > Etableras de strategiska och offentliga platserna och kollektivtrafiknoderna, stråken och de större entréerna först - genom att man gör dem befolkade.

- > Fokuseras arbetet kring de övergripande stråken - Gibraltarvägen och Tvärstråket.

- > Görs en plats klar i taget.

- > Kan man gärna arbeta med temporära och platsskapande aktiviteter och tillfällig användning för att etablera en ny karaktär och användning av en plats.

Utbyggnaden av Chalmers Campus sker i takt med att verksamheterna expanderar och efterfrågar nya lokaler. Utbyggnaden kommer således att ske etappvis. Hur etapperna ligger i tid och huruvida det byggs från norr till söder eller från söder till norr, går det i dagsläget inte att uttala sig om med någon säkerhet.

Göteborgs Stad
Stadsbyggnadskontoret

POSTADRESS: GÖTEBORGS STADSBYGGNADSKONTOR, BOX 2554, 403 17 GÖTEBORG
TELEFON: 031-368 00 00 E-POST:SBK@STADSBYGGNAD.GOTEBORG.SE
WWW.GOTEBORG.SE